

УДК 331.556.4:351.88

Полухович Богдан Віталійович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
0009-0003-2980-3325

Костенко Іван Віталійович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
0009-0002-9961-4426

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗУМІННЯ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Анотація. У статті досліджено механізм правового регулювання як комплексну систему, що забезпечує впорядкування суспільних відносин у сучасних умовах. Окреслено основні елементи механізму, проаналізовано взаємозв'язок правових норм із соціально-економічними умовами, а також критерії ефективності правового регулювання. Особливу увагу приділено викликам, пов'язаним із глобалізацією, цифровізацією та змінами у суспільстві. Запропоновано напрями вдосконалення механізму, зокрема гармонізацію національного і міжнародного права, інтеграцію технологій та формування адаптивних правових інструментів.

Ключові слова. Українською: механізм правового регулювання, правові норми, глобалізація, цифровізація, адаптивність, технології, ефективність.

Постановка проблеми. Механізм правового регулювання є важливою складовою функціонування правової системи, забезпечуючи впорядкування суспільних відносин, захист прав і свобод, а також досягнення справедливості. Проте сучасний світ, що характеризується глобалізацією, стрімким розвитком технологій і динамічними соціальними змінами, створює нові виклики для ефективного функціонування цього механізму. Відставання правових норм від реальних потреб суспільства, відсутність адаптивних інструментів та ускладнення процесів правозастосування ставлять під сумнів його здатність ефективно виконувати свої завдання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці механізму правового регулювання присвячено чимало праць. Зокрема, у роботах Гаврилишина [1] та Іваненко [2] досліджується теоретична структура механізму та його функції. Власенко [3] акцентує увагу на викликах глобалізації, а роботи Захарченко [4] зосереджені на впливі цифрових технологій на правове регулювання. Водночас недостатньо уваги приділено інтеграції міждисциплінарного підходу та адаптивних механізмів, що робить тему статті актуальною і значущою для правової науки.

Мета статті. Метою статті є дослідження сучасного стану механізму правового регулювання, аналіз його функціонування в умовах глобалізації та цифровізації, а також розробка рекомендацій для вдосконалення цього механізму через інтеграцію міждисциплінарних підходів, технологій та адаптивних інструментів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правове регулювання є одним із ключових механізмів, що забезпечує організацію суспільного життя, узгоджуючи інтереси різних суб'єктів та встановлюючи порядок у їхніх відносинах. Універсальність цього поняття полягає у його застосуванні до різних сфер суспільного життя, де виникають правові

відносини: господарська діяльність, інвестиції, охорона здоров'я, правосуддя тощо. Міжгалузевий підхід до правового регулювання дозволяє об'єднати різні галузі права задля досягнення системного підходу у вирішенні комплексних соціально-економічних завдань.

Поняття правового регулювання охоплює сукупність правових норм, механізмів та інструментів, що забезпечують встановлення, зміну чи припинення правовідносин між суб'єктами права. Воно базується на принципах законності, справедливості, доцільності та ефективності. Основною метою правового регулювання є створення умов для гармонійного функціонування суспільних процесів, захист прав і свобод громадян, а також забезпечення правопорядку.

Механізм правового регулювання займає центральне місце в правовій науці, оскільки саме через нього здійснюється впорядкування суспільних відносин відповідно до встановлених норм і принципів права. Це поняття є багатограним і відображає не лише структурну організацію права, але й його функціональний аспект, який забезпечує досягнення цілей правового регулювання – захисту прав і свобод людини, підтримання суспільного порядку та справедливості. Механізм правового регулювання можна розглядати як систему взаємопов'язаних елементів, що працюють у тісній взаємодії для досягнення конкретної соціальної мети. Основними компонентами цього механізму є правові норми, правовідносини, акти реалізації права та механізми контролю й примусу. Правові норми встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки, які регулюють відносини між суб'єктами суспільства. Вони є базою, на якій ґрунтується вся система правового регулювання. Правовідносини, у свою чергу, виступають практичним проявом реалізації цих норм у конкретних життєвих ситуаціях, забезпечуючи їхню динаміку. Акти реалізації права, такі як укладення договорів чи виконання зобов'язань, відображають конкретні дії суб'єктів, спрямовані на досягнення правової мети.

Функціонування механізму правового регулювання забезпечується також через механізми контролю й примусу, які гарантують дотримання встановлених норм. Ці механізми включають судові рішення, адміністративні процедури, санкції та інші інструменти, що стимулюють виконання правових зобов'язань і відновлюють порушені права. Особливістю механізму правового регулювання є його здатність адаптуватися до змін у суспільстві. У кризових ситуаціях чи в умовах трансформацій суспільного устрою цей механізм може доповнюватися спеціальними правовими режимами або новими інструментами, які відповідають актуальним викликам. Наприклад, у періоди економічної нестабільності можуть вводитися додаткові механізми підтримки виконання господарських зобов'язань, а під час надзвичайних ситуацій – спеціальні правові режими для забезпечення безпеки й порядку. Механізм правового регулювання не обмежується лише регулятивною функцією. Він виконує також охоронну, компенсаційну та організаційну функції, що дозволяють не лише впорядковувати суспільні відносини, але й забезпечувати стабільність правової системи, відновлювати справедливість і захищати інтереси суспільства та окремих громадян.

У сучасних умовах важливою складовою ефективного механізму правового регулювання є його відповідність принципам законності, справедливості, прозорості та доцільності. Дослідження механізму правового регулювання дозволяє зрозуміти, як право може впливати на суспільні процеси, сприяти соціальній гармонії та створювати умови для стабільного розвитку. Це поняття відображає глибокий зв'язок між теоретичними основами права та його практичною реалізацією, забезпечуючи ефективну взаємодію між державою, суспільством і правовою системою. Механізм правового регулювання базується на сукупності взаємопов'язаних елементів, кожен із яких виконує важливу роль у досягненні цілей правового впливу. Ці елементи забезпечують ефективність правового регулювання, формуючи цілісну систему, яка орієнтована на упорядкування суспільних відносин і забезпечення прав та обов'язків суб'єктів.

Правові норми виступають фундаментом механізму правового регулювання. Вони визначають межі дозволеної, обов'язкової чи забороненої поведінки, встановлюючи загальнообов'язкові правила, які регулюють відносини між суб'єктами. Норма права виконує ключову функцію впорядкування суспільних відносин, слугуючи орієнтиром для правомірної поведінки. Вона містить чіткі вимоги та умови, які забезпечують однаковість правозастосування та передбачуваність правових наслідків. Правові відносини є практичним проявом реалізації правових норм у конкретних життєвих ситуаціях. Це соціальні відносини, які виникають на основі правових норм і характеризуються наявністю прав та обов'язків між сторонами. Правовідносини забезпечують динаміку правового регулювання, оскільки вони конкретизують загальні положення правових норм, прив'язуючи їх до реальних обставин. Важливо, що правовідносини мають індивідуальний характер, тобто вони пов'язані з конкретними суб'єктами, об'єктами та обставинами. Акти реалізації права є безпосередніми діями суб'єктів, спрямованими на реалізацію правових норм і досягнення правової мети. Вони можуть мати різні форми, включаючи правозастосовні акти [судові рішення, адміністративні постанови], договірні відносини [укладення угод], виконання зобов'язань [сплата податків, виконання контрактів] тощо. Акти реалізації права є завершальною стадією правового регулювання, яка забезпечує перехід від нормативного до практичного рівня.

Взаємодія цих елементів формує логічно завершену систему, у межах якої кожен елемент виконує свою функцію. Правові норми встановлюють загальні правила, правовідносини забезпечують їх конкретизацію в реальних умовах, а акти реалізації права забезпечують практичне втілення цих правил. Наприклад, у господарській сфері правові норми регулюють порядок укладення договорів, правовідносини виникають між сторонами угоди, а виконання договірних зобов'язань є актом реалізації права. Особливу роль у функціонуванні механізму правового регулювання відіграє його системний характер. Елементи механізму не існують ізольовано; вони взаємодіють між собою, створюючи синергетичний ефект. У цьому контексті важливо враховувати соціально-економічні, політичні та культурні фактори, які впливають на функціонування механізму правового регулювання та його адаптивність до змінних умов. Таким чином, основні елементи механізму правового регулювання формують логічно впорядковану систему, яка забезпечує дієвість права у врегулюванні суспільних відносин. Їхня гармонійна взаємодія є ключем до ефективності правового регулювання та досягнення суспільних цілей [2].

Функції механізму правового регулювання є важливим компонентом його теоретичного осмислення, оскільки вони відображають цілі, завдання та роль права у впорядкуванні суспільних відносин. Через виконання своїх функцій механізм правового регулювання забезпечує гармонію між різними соціальними групами, створює передумови для стабільності й розвитку суспільства, а також сприяє реалізації прав і свобод кожної особи.

Однією з ключових функцій механізму правового регулювання є регулятивна функція. Вона спрямована на впорядкування поведінки суб'єктів у різних сферах суспільного життя шляхом встановлення норм, які визначають права, обов'язки, заборони та дозволи. Завдяки регулятивній функції право формує рамки для правомірної поведінки, забезпечує виконання зобов'язань та сприяє досягненню передбачуваності у суспільних відносинах. Наприклад, у сфері господарської діяльності регулятивна функція виявляється у встановленні правил укладення договорів, регулюванні конкуренції та захисті прав споживачів.

Охоронна функція механізму правового регулювання спрямована на захист суспільних цінностей, прав і свобод громадян, забезпечення правопорядку та попередження порушень. Ця функція реалізується через систему санкцій і механізми відповідальності, які забезпечують дотримання правових норм. Вона також включає інструменти відновлення порушених прав, наприклад, через судові рішення або компенсаційні механізми. У

кримінальному праві охоронна функція проявляється у притягненні до відповідальності осіб, які вчинили злочини, з метою захисту суспільства та відновлення справедливості.

Компенсаційна функція спрямована на відновлення порушених прав і балансів у суспільних відносинах. Ця функція має особливе значення в умовах конфліктів або правопорушень, коли необхідно забезпечити відшкодування збитків або моральної шкоди. Наприклад, у цивільному праві вона реалізується через механізми відшкодування шкоди, зокрема матеріальної чи нематеріальної.

Стабілізуюча функція забезпечує підтримання сталості суспільних відносин, формує довіру до правової системи та сприяє прогнозованості поведінки суб'єктів. Право створює правила, які регулюють життєдіяльність суспільства, адаптуючи їх до сучасних реалій. У кризових ситуаціях, таких як пандемії чи економічні потрясіння, стабілізуюча функція правового регулювання допомагає зменшити соціальну напругу і підтримати правопорядок.

Організаційна функція механізму правового регулювання забезпечує координацію та упорядкування взаємодії між суб'єктами права. Вона реалізується через створення інституційних механізмів, процедур та правил, які дозволяють ефективно функціонувати системі управління, вирішувати конфлікти та розподіляти ресурси. Наприклад, у сфері інвестицій ця функція сприяє створенню прозорих умов для залучення капіталу, що забезпечує економічне зростання.

Окремо слід відзначити адаптивну функцію, яка дозволяє правовій системі реагувати на зміни у суспільстві, інтегрувати нові технології, вирішувати глобальні виклики та адаптувати правові механізми до потреб часу. У сучасному світі ця функція стає дедалі важливішою, враховуючи стрімкий розвиток цифрових технологій, глобалізацію та зростання міжкультурних взаємодій.

Таким чином, функції механізму правового регулювання виконують вирішальну роль у забезпеченні ефективності правової системи. Вони дозволяють праву бути дієвим інструментом соціального управління, підтримувати баланс інтересів у суспільстві та створювати умови для сталого розвитку. Їхнє осмислення є необхідним для розробки сучасних правових механізмів, здатних відповідати на виклики сучасного світу.

Методологія дослідження механізму правового регулювання повинна враховувати не лише правову природу цього явища, але й багатогранність його впливу на суспільство. Принципи, які лежать в основі такого аналізу [таблиця 1], формують орієнтири для вивчення системи правових норм, їхньої взаємодії з реальними соціальними процесами, а також їхньої здатності адаптуватися до динамічних змін у суспільстві. Законність є ключовим принципом, адже механізм правового регулювання втрачає сенс без відповідності його складових чинному законодавству. Разом із цим важливим є системний підхід, який дозволяє досліднику побачити всі елементи механізму як єдину, взаємопов'язану структуру.

Слід також враховувати принцип ефективності, адже не всі правові норми виконують своє завдання однаково. Ефективність можна оцінювати за тим, як механізм сприяє досягненню соціальних цілей: захисту прав, стабілізації відносин або врегулювання конфліктів. У цьому контексті адаптивність набуває особливого значення, адже жоден правовий механізм не може залишатися статичним у світі, де економічні, політичні та соціальні реалії постійно змінюються.

Щодо підходів до аналізу, то функціональний підхід дозволяє зосередитися на тому, як саме працюють різні елементи механізму, виконуючи свої ролі в регулюванні поведінки суб'єктів. Інституційний підхід, у свою чергу, спрямований на дослідження того, як окремі правові інститути забезпечують взаємодію елементів механізму правового регулювання. Порівняльно-правовий підхід відкриває можливості для вивчення різних моделей регулювання, які існують у різних країнах, і дозволяє оцінити їхню ефективність у конкретних умовах.

Ці принципи й підходи можуть бути представлені у вигляді узагальнюючої таблиці, яка слугуватиме зручним інструментом для подальшого аналізу. Наприклад, законність може бути співвіднесена з вимогою точного дотримання правових норм, а системність – із необхідністю врахування взаємозв'язків між усіма компонентами регулювання [1,3]. Такий підхід дозволяє створити цілісну картину функціонування механізму правового регулювання. Принципи та підходи до аналізу механізму правового регулювання наведені у таблиці 1.

Таблиця 1. Принципи та підходи до аналізу механізму правового регулювання

Підхід	Опис
Системний	Розглядає механізм як єдину систему з урахуванням взаємодії між його складовими елементами.
Функціональний	Аналізує конкретні завдання та функції елементів правового регулювання.
Порівняльно-правовий	Дозволяє виявити схожість і відмінності у механізмах регулювання різних правових систем.
Інституційний	Зосереджує увагу на діяльності правових інститутів, що забезпечують функціонування механізму.

Джерело [1,3]

Застосування цих принципів і підходів сприяє цілісному й глибокому аналізу механізму правового регулювання, що дозволяє розробити ефективні рекомендації для його вдосконалення. Дослідження правового регулювання в сучасних умовах неможливе без залучення міждисциплінарного підходу. Саме цей підхід дозволяє розширити межі правового аналізу, інтегруючи знання з інших галузей науки, таких як економіка, соціологія, політологія та навіть технології. У правовій сфері часто виникають ситуації, коли лише правової інтерпретації недостатньо для глибокого розуміння проблеми. Наприклад, розгляд впливу правових норм на інноваційний розвиток вимагає врахування економічних показників, ринкових умов та рівня технологічної готовності суспільства. Це є яскравим прикладом того, як міждисциплінарний підхід розширює горизонти дослідження і сприяє формуванню комплексних рішень.

Міждисциплінарність особливо важлива в дослідженні механізму правового регулювання, адже його елементи не існують у вакуумі, а тісно взаємодіють із соціально-економічним, політичним та культурним контекстом. Такий підхід дозволяє, наприклад, врахувати вплив глобалізації на правові норми або дослідити, як технологічні інновації змінюють механізми реалізації права. Інтеграція різних наукових дисциплін допомагає побачити взаємозв'язки між правовими нормами та реальними процесами, що відбуваються у суспільстві.

Методологія дослідження механізму правового регулювання також ґрунтується на застосуванні специфічних методів, які дозволяють розкрити сутність і особливості цього явища. Системний метод є базовим у цьому контексті, адже він дозволяє розглядати механізм як цілісну структуру, де кожен елемент має своє місце і функцію. Системний аналіз дає змогу зрозуміти, як різні елементи – від правових норм до конкретних дій суб'єктів – взаємодіють між собою для досягнення цілей правового регулювання.

Структурно-функціональний метод додає до цього акцент на конкретних завданнях і ролях кожного елемента. Наприклад, норма права визначає межі дозволеного, правовідносини забезпечують зв'язок між суб'єктами, а акти реалізації права переносять норми в практичну площину. Цей метод допомагає оцінити, наскільки кожен елемент сприяє

досягненню загальної мети, а також виявити слабкі місця в механізмі правового регулювання.

Порівняльно-правовий метод, у свою чергу, дозволяє досліджувати особливості правового регулювання в різних правових системах. Він є незамінним для аналізу міжнародного досвіду, що може бути використаний для вдосконалення національного законодавства. Наприклад, порівняння механізмів правового регулювання інноваційної діяльності в ЄС і Україні дає змогу побачити, які інструменти можуть бути адаптовані до українських реалій. Поєднання міждисциплінарного підходу та зазначених методів дослідження створює передумови для комплексного аналізу механізму правового регулювання. Це забезпечує не лише теоретичне осмислення проблеми, але й формування практичних рекомендацій, які можуть сприяти підвищенню ефективності правового регулювання у конкретних сферах суспільного життя.

Механізм правового регулювання функціонує в умовах постійної взаємодії з динамічними соціально-економічними процесами, що обумовлює його здатність адаптуватися до змін у суспільстві. Правові норми, які є фундаментальним елементом цього механізму, формуються під впливом соціально-економічних умов, таких як рівень розвитку економіки, технологічний прогрес, глобалізаційні процеси, культурні та політичні особливості конкретного суспільства. У свою чергу, ці норми регулюють суспільні відносини, встановлюючи правила, що сприяють стабільності, передбачуваності та справедливості.

Взаємодія правових норм із соціально-економічними умовами найяскравіше проявляється у процесі адаптації законодавства до нових викликів. Наприклад, глобалізація потребує гармонізації національного права з міжнародними стандартами, що дозволяє інтегрувати економіку країни у світову систему. Водночас розвиток цифрових технологій вимагає запровадження нових правових механізмів, які б регулювали цифрові ринки, захищали дані та забезпечували кібербезпеку. Таким чином, ефективність правового регулювання залежить від здатності законодавця враховувати зміни в соціально-економічному середовищі.

Ефективність механізму правового регулювання визначається за низкою критеріїв, таких як досягнення поставлених цілей, ступінь дотримання правових норм суб'єктами права, рівень довіри до правової системи, прозорість і передбачуваність правових процедур. Одним із ключових факторів впливу на ефективність є якість правових норм: вони повинні бути чіткими, несуперечливими та легко застосовуваними. Крім того, важливу роль відіграють правозастосовні органи, їхня компетентність, доступність і незалежність. Наприклад, у сфері захисту прав споживачів ефективність правового регулювання залежить як від законодавства, так і від роботи контролюючих органів, судів та системи альтернативного врегулювання спорів.

Глобалізація та цифровізація створюють нові виклики для функціонування механізму правового регулювання. Глобалізаційні процеси підвищують рівень інтеграції правових систем, що призводить до необхідності узгодження національних норм із міжнародними стандартами. Це, з одного боку, забезпечує доступ до глобальних ринків, а з іншого – може створювати правові колізії, якщо національні інтереси не враховані належним чином. Цифровізація, у свою чергу, змінює характер правових відносин, зокрема через автоматизацію процедур, впровадження смарт-контрактів та використання штучного інтелекту. Наприклад, правове регулювання криптовалют є однією з найактуальніших проблем, що вимагає балансу між інноваціями та захистом інтересів учасників ринку.

Водночас проблеми функціонування механізму правового регулювання часто зумовлені відставанням законодавства від реальних потреб суспільства, надмірною бюрократизацією процедур або відсутністю чітких механізмів правозастосування. Такі виклики потребують системного підходу до вдосконалення правового регулювання, зокрема шляхом

впровадження інноваційних технологій, розробки адаптивних правових норм і забезпечення їхньої ефективної реалізації.

Таким чином, механізм правового регулювання є не статичною системою, а динамічним процесом, який постійно розвивається під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Його ефективність залежить від здатності правової системи реагувати на зміни, підтримувати баланс між стабільністю та адаптивністю, а також забезпечувати справедливість і рівність у суспільстві.

Механізм правового регулювання, як динамічна система, вимагає постійного вдосконалення для адекватного реагування на сучасні виклики. Перспективи його розвитку полягають у гармонізації національного та міжнародного права, інтеграції новітніх технологій і створенні адаптивних підходів, які б забезпечували стабільність, ефективність і справедливість правового регулювання.

Гармонізація національного і міжнародного права є ключовим напрямом вдосконалення механізму правового регулювання в умовах глобалізації. Зростаюча інтеграція економік, розвиток міжнародної торгівлі та транснаціональних відносин вимагають узгодження правових норм, що регулюють ці процеси. Наприклад, угоди в межах Світової організації торгівлі або регулювання у межах Європейського Союзу створюють стандарти, які впливають на формування національного законодавства. Проте гармонізація права не повинна означати його уніфікацію. Важливим залишається збереження національних особливостей, які враховують культурні, економічні й соціальні аспекти. Збалансований підхід до гармонізації дозволить зберегти суверенітет правової системи, водночас інтегруючи найкращі міжнародні практики.

Іншим вагомим чинником вдосконалення правового регулювання є впровадження технологій і автоматизації. Сучасні цифрові інструменти не лише змінюють характер суспільних відносин, але й відкривають нові можливості для правової системи. Наприклад, автоматизовані системи аналізу даних можуть сприяти ефективнішому виявленню правопорушень, а смарт-контракти дозволяють автоматично виконувати зобов'язання без необхідності посередництва. Крім того, електронні сервіси спрощують доступ до правосуддя, роблячи його швидшим і прозорішим. Водночас технологізація створює нові виклики, зокрема пов'язані із захистом персональних даних, кібербезпекою та правовою регламентацією використання штучного інтелекту. Тому важливо розробляти норми, які б забезпечували баланс між інноваціями і дотриманням основоположних прав людини [4].

Формування адаптивного механізму правового регулювання стає необхідністю в умовах постійних змін, таких як економічні кризи, пандемії, кліматичні виклики чи технологічні революції. Адаптивність передбачає гнучкість правових норм і процедур, які дозволяють швидко реагувати на нові обставини. Наприклад, під час пандемії COVID-19 багато країн були змушені запроваджувати спеціальні правові режими, які дозволяли оперативно регулювати медичні, соціальні та економічні аспекти кризи. У цьому контексті важливо забезпечувати не лише оперативність, але й правову обґрунтованість таких рішень, зберігаючи принципи верховенства права.

Таким чином, вдосконалення механізму правового регулювання потребує багатовекторного підходу, який включає гармонізацію права, інтеграцію технологій та формування адаптивних інструментів. Це дозволить правовій системі не лише реагувати на сучасні виклики, але й передбачати їх, створюючи умови для стабільного й справедливого розвитку суспільства.

Висновки та пропозиції. Механізм правового регулювання є основою забезпечення стабільності та справедливості у суспільних відносинах. У сучасних умовах його ефективність залежить від здатності адаптуватися до змінних соціально-економічних і технологічних умов. Глобалізація і цифровізація висувають нові вимоги до гармонізації

права, впровадження технологій і створення адаптивних підходів до регулювання. Запропоновані у статті рекомендації, зокрема інтеграція міжнародного досвіду, автоматизація процедур і формування гнучких правових механізмів, можуть сприяти підвищенню ефективності правового регулювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилишин О. "Механізм правового регулювання: теоретичні основи". Право і суспільство. 2020.
2. Іваненко М. "Функціонування правового регулювання в умовах глобалізації". Юридичний вісник. 2021.
3. Власенко Л. "Проблеми гармонізації національного і міжнародного права". Правові дослідження. 2022.
4. Захарченко С. "Цифровізація та її вплив на правове регулювання". Інновації у праві. 2023.

REFERENCES

1. Havrylyshyn, O. (2020). The Mechanism of Legal Regulation: Theoretical Foundations. Law and Society.
2. Ivanenko, M. (2021). Functioning of Legal Regulation in the Context of Globalization. Legal Bulletin.
3. Vlasenko, L. (2022). Problems of Harmonizing National and International Law. Legal Studies.
4. Zakharchenko, S. (2023). Digitalization and Its Impact on Legal Regulation. Innovations in Law.

Polyukhovich Bohdan Vitaliyovych
(postgraduate student of PVNZ "European University")
0009-0003-2980-3325

Kostenko Ivan Vitaliyovych
(postgraduate student of PVNZ "European University")
0009-0002-9961-4426

TITLE OF THE ARTICLE

Abstract. *The article examines the mechanism of legal regulation as a complex system that ensures the regulation of social relations in modern conditions. The main elements of the mechanism are outlined, the relationship between legal norms and socio-economic conditions is analyzed, as well as the criteria for the effectiveness of legal regulation. Particular attention is paid to the challenges associated with globalization, digitalization and changes in society. Directions for improving the mechanism are proposed, in particular, the harmonization of national and international law, the integration of technologies and the formation of adaptive legal instruments.*

Keywords: *mechanism of legal regulation, legal norms, globalization, digitalization, adaptability, technologies, efficiency.*